

Euskaraz ikasten jarraitu?

Unibertsitate mailako ikasketetan, geroz eta garrantzi handiagoa eskuratu dute masterrek. Bolo-
nia prozesua deitutakoaren ondotik, 2000ko hamarkadan, Europa mailako unibertsitate titulazioak elkarren artean parekatzeko asmoz, aldaketa handiei ekin zitzairen. Eztabaida eta borroka garrantzitsuak piztu ziren, eta oso gai desberdinak jarri ziren mahaiaren gainean: unibertsitatearen merkantilizazioa, gradu-ko ikasketen debaluazioa, metodologia berrikuntzarako aukerak, ikasketen nazioartekotzea, eta abar. Kritika gogor-
rak, alde batetik, eta unibertsitateak ezinbesteko zuen eraldaketarako zirrikitua ikusten zutenak, bestetik. Prozesu haren ostean urte dezente igarota, esan-
go nuke ikuspegi kritikoa errealistagoa izan zela. Hau da, irakurketa kritikoa lotura handiagoa izan du azkenean gertatu denarekin. Adibide bat: metodologia berritzeko oinarria omen zen ikas-
leen taldeak txikiagoak izatea, gutxitan gertatu da.

Aldaketa prozesu horren baitan ditugu masterren agerpena eta horiek gero eta garrantzitsuagoak izatea. Gaur egun, kasu askotan unibertsitateko gradu-
en ia ezinbesteko osagarri bilakatu dira masterrak. Unibertsitateko titulazio berezituagoak dira, eta gradu-ko ikas-
ketak baino garestiagoak, bereziki unibertsitate pribatuen kasuan. Horietako askotan ikasketak online egiten direnez, unibertsitate mota horien eragina oso handia da Hego Euskal Herrian. Zentzu

Euskaraz ikasten eta
ikertzen segitzeak
unibertsitatea
are eta gehiago
merkantilizatzeko
joeren aurkako ekintza
izaten jarraitzen du

horretan, Hezkuntzaren Soziologiatik aspaldi azpimarratu bezala, ez da ahaztu behar hezkuntza sistemak desberdintasunak ere birsortzen dituela. Modu anibalentean egiten du hori, izan ere, hezkuntzak aurkakoa ere lor dezake aldi berean; adibidez, ikasle askorentzat eskola da maila sozialaz igotzeko aukera bakarrenetakoa.

Egoera horretan, maiz aipatu gabe geratzen da masterrak zein hizkuntza-
tan ikas daitezkeen. Unibertsitateko euskarazko irakaskuntzan azken ha-
markadetan aurrerapenak eman badira ere (Euskal Herriko lurralde batzue-
tan besteetan baino gehiago), oraindik egoera ez dago normalizatuta, inondik inora. Masterren kasuan, ordea, egoera askoz okerragoa da, eta oharkabean pa-

satzen dela iruditzen zait. Oso master gutxi ditugu Euskal Herrian euskaraz egin daitezkeenak, eta gainera, zaila da, merkatuaren logikari soilik jarraituz gero, master horiek aurrera egin dezaten lortzea.

Egoera bitxi baten aurrean gaude, beraz. Alde batetik, ikasleek geroz eta gehiagotan gradu-ko ikasketak egiteko euskal adarra aukeratzen dute, baina, bestetik, bide hori ia guztiz moztu da graduondoko ikasketetara iristen direnean. Ikasketok, lan munduarekin lotura zuzena izateaz gain, ezinbesteko bidea dira doktoregorako, hau da, ikerketarako. Hortaz, euskaraz garatzen den ikerketa garrantzitsua dela uste badugu, ikasleek graduondoko ikasketak euskaraz egiteko aukera izatea lehentasunezko gaia izan beharko litzatekeela uste dut.

Hasierako auzira itzuliz, masterren eskaintzak merkatuaren logika hutsa-
ren pean uzten badira, ikasle ugari-
k haietatik kanporatuak izaten jarraituko dute, batetik, eta euskarazko masterrek bizirauteko zailtasun erraldoiak izango dituzte, bestetik. Beste logika bat kontuan hartzea ezinbestekoa da gradu-
osteko ikasketei buruz pentsatzeko ere; eta ikasketen hizkuntza aritzerakoan, ikasketa hauek ere kontuan hartzea. Bitartean, euskaraz ikasten eta ikertzen segitzeak unibertsitatea are eta gehi-
ago merkantilizatzeko joeren aurkako ekintza izaten jarraitzen duela gogor-
tzea ez zaigu gaizki etorriko. ●

IKER IRAOLA ARRETXE
EHU-KO IRAKASLEA